

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 31Cob/55/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118292653
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lucia Mizerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:6118292653.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Lucie Mizerovej a členov senátu JUDr. Eriky Tischlerovej a JUDr. Pavla Lacza, v právnej veci žalobcu: AMOS SK s.r.o., so sídlom Námestie sv. Michala 1, Hlohovec, IČO: 36 809 136, zastúpeného advokátom: Mgr. Mgr. Pavol Sojka, PhD., so sídlom A. Kmeťa 357/1, Dubnica nad Váhom, proti žalovanému: Mesto Hlohovec, so sídlom M.R.Štefánika 222/1, Hlohovec, IČO: 00312509, zastúpenému splnomocnencom: JUDr. Lucia Jurgová advokátka s.r.o., so sídlom Kováčska 28, Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 47 236 884, o zaplatenie 14.706,64 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 30. júna 2021 č. k. 36Cb/164/2018-112, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **r u š í** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 14.706,64 eura, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a výrokom II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 3, § 123, § 128 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Z.z. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), § 2 ods. 1, § 3 ods. 1, § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 66/2009 Z.z.“), § 1 ods. 2, § 387 ods. 1, § 397 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“ alebo „ObZ“), čl. 20 ods. 1, čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Vecne dôvodil, že medzi stranami nebolo sporné, že na pozemku vo vlastníctve žalobcu je postavená stavba - miestna verejná asfaltová komunikácia vo vlastníctve žalovaného, a teda zo strany žalovaného dochádza týmto spôsobom k obmedzovaniu vlastníckeho práva žalobcu, konkrétne formou realizácie vecného bremena zriadeného zo zákona č. 66/2009 Z.z., ktorým došlo k prevodu vlastníctva tejto komunikácie zo štátu na mesto. Žalobcovi preto patrí za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom náhrada.

3. Medzi stranami bolo sporné, či táto náhrada má charakter jednorazového plnenia alebo opakujúceho plnenia, pričom obe strany predložili na podporu svojich tvrdení aj viaceré súdne rozhodnutia, k čomu však súd dodal, že nimi nie je viazaný. Súd sa po vyhodnotení tvrdení oboch strán priklonil k argumentácii žalobcu, že náhrada má mať charakter opakujúceho sa plnenia. Vecné bremená zriadené na základe zákona sú špecifické tým, že sa v nich spája prvok verejnoprávny, ktorý vyplýva zo spôsobu ich vzniku a účelu a súkromnoprávny, pretože zasahujú do práva iného vlastníka veci, ktorého obmedzujú v tom, že je povinný niečo strpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Keďže zo strany žalovaného došlo k obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcu formou vecného bremena zriadeného na základe zákona,

zakladá to povinnosť poskytnúť vlastníkovi, t.j. žalobcovi náhradu za takéto obmedzenie. Pri posúdení charakteru náhrady je zásadné, že zákon č. 66/2009 Z.z. žiadnym spôsobom neupravuje stav do doby, než je vlastníkovi pozemku pridelený náhradný pozemok, resp. kým sa usporiadajú vlastnícke vzťahy k pozemku pod stavbou v konaní o pozemkových úpravách, a zároveň ani neustanovuje obci, resp. VÚC žiadnu lehotu, v ktorej má vlastníkovi pozemku poskytnúť náhradný pozemok a ani lehotu, v ktorej musí dôjsť k pozemkovým úpravám. Na základe uvedeného by potom mohlo dôjsť k tomu, že obec neposkytne vlastníkovi pozemku po dlhú dobu trvajúcu i niekoľko rokov náhradný pozemok, prípadne konanie o pozemkových úpravách bude trvať po dlhú dobu. Z úpravy zákona č. 66/2009 Z.z. nie je možné vyvodiť, že do času pridelenia náhradného pozemku, resp. do vykonania pozemkových úprav nevzniká právo na poskytnutie náhrady za vecné bremeno, ktorým je pozemok zaťažený na základe zákona. Ak by tomu tak bolo, znamenalo by to zvýhodnenie obce, resp. VÚC na úkor postavenia vlastníka. Podľa názoru súdu prvej inštancie je spravodlivá práve náhrada spočívajúca v opakujúcom sa plnení, pretože zriadené vecné bremená v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z. majú dočasnú povahu, nakoľko sú zriadené dovtedy, kým sa neposkytne náhradný pozemok, prípadne konanie o pozemkových úpravách. Primeranou je len náhrada vo forme opakujúceho sa plnenia, ktoré reálne zohľadní a pokryje obdobie, počas ktorého vlastník pozemku tento nemohol užívať, čo v prípade jednorazovej odplaty nie je možné zabezpečiť, a teda rozhodnúť, že výška odplaty je konečná. Opakujúce sa plnenie predpokladá aktivitu žalovaného pri riešení užívania pozemku a núti ho k usporiadaniu vzťahov s vlastníkom pozemku, keďže na usporiadanie nie je daná žiadna lehota a ani v prípade, ak za prieťahy v procese usporiadania zodpovedá obec, nehrozí jej žiadna sankcia. V opačnom prípade by bolo možné pripustiť, že ak by bola poskytnutá jednorazová náhrada, žalovaný by tento stav nemusel vyriešiť nikdy, pretože nesplnenie si povinnosti (poskytnúť náhradný pozemok, prípadne konanie o pozemkových úpravách) nie je sankcionované a nie je podmienené žiadnou lehotou. Takéto konanie by mohlo trvať aj niekoľko rokov, ako to bolo aj v danom prípade, kde strany dospeli k vzájomnej dohode až po viac ako 5 rokoch s tým, že žalobca musel ustúpiť zo svojich požiadaviek, aby vôbec k dohode došlo, aj keď posudzovanie tejto dohody nebolo predmetom tohto konania. Išlo však o príklad toho ako je podstatné, aby žalovaný bol „motivovaný“ k väčšej aktivite a splneniu si svojich zákonných povinností, na čo opakujúce sa plnenie, náhrada iste má vplyv. Ak zákon stanovuje dobu platnosti vecného bremena na dobu do poskytnutia náhradného pozemku, prípadne do konania o pozemkových úpravách, teda na dobu neurčitú, nie je možné rozhodnúť, že výška odplaty je jednorazová.

4. Námietku premlčania vznesenú žalovaným súd považoval za nedôvodnú vzhľadom k tomu, že poskytnutie náhrady za vzniknuté vecné bremeno má povahu opakujúceho sa plnenia a žalobca žiadal zaplatenie finančnej náhrady za obmedzenie jeho vlastníckeho práva v období od 16.6.2016 do 15.6.2018, pričom žaloba bola podaná dňa 23.6.2018.

5. Súd sa nestotožnil ani s názorom žalovaného, že konanie a nároky žalobcu sú v rozpore s dobrými mravmi, keď mal za to, že kúpu pozemku, na ktorom je zriadené zákonné vecné bremeno a dlhšie trvajúci proces dohody strán na zmluvných podmienkach, nie je možné považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Zdĺhavejšie konanie o majetkovom pozemkovom vysporiadaní a následné uzavretie zámennej zmluvy medzi stranami, ktoré trvalo cca 5 rokov, pretože strany mali rôzne predstavy a požiadavky, napr. finančné doplatenie 40.000 eur, ku ktorému však nedošlo, nie je takisto možné považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Takýto výklad by znamenal, že akékoľvek rokovania medzi stranami o ich požiadavkách a nárokoch sú v rozpore s dobrými mravmi; práve naopak, v súkromnom práve sa vychádza z prioritizácie autonómie vôle subjektov (kontraktačných strán). Žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal, že nárok žalobcu je v rozpore s dobrými mravmi. Rozhodnutia, na ktoré v danej veci poukázal žalovaný, sa týkali nárokov z bezdôvodného obohatenia a nie nároku na náhradu za zriadenie zákonného vecného bremena. Keďže zo strany žalovaného došlo k obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcu formou vecného bremena zriadeného na základe zákona, zakladá to povinnosť poskytnúť vlastníkovi, t.j. žalobcovi náhradu za takéto obmedzenie.

6. Z vykonaného dokazovania, a to konkrétne zo znaleckého posudku č. 93/2020 zo dňa 8.6.2020 vypracovaného znalcom Ing. Deziderom Csenkyom mal súd za preukázané, že všeobecná hodnota nájmu dotknutých pozemkov resp. ich častí spolu vo výmere 3.594 m², za obdobie od 16.6.2016 do 15.6.2018, je 18.000 eur. Žalovaný vzniesol voči obsahu znaleckého posudku č. 93/2020 určité výhrady a námietky, avšak tieto námietky boli znalcom vysvetlené, a to tak, že stanovenie koeficientu povyšujúcich faktorov vo výške 3,00 je plne v súlade s Vyhláškou č. 492/2004 Z.z., keďže o pozemky v meste Hlohovec je zvýšený záujem, a skutočnosť, že sa jedná o verejnú asfaltovú komunikáciu, je zohľadnené

v koeficiente využitia pozemku vo výške 0,90. Stanovenie dĺžky obdobia návratnosti je podľa odporúčaní z odbornej literatúry najvhodnejšia doba nájmu pre pozemku 15 až 20 rokov, čo bolo aj použité v znaleckom posudku. Znalec určil rozsah náhrady ešte vo väčšom rozsahu ako sa domáhal žalobca v konaní, t.j. bolo by dôvodné priznať aj nárok vo vyššej výške, avšak žalobca zotrval na svojom pôvodnom nároku, t.j. 14.706,64 eura, vyplývajúceho zo žaloby a predloženého znaleckého posudku č. 128/2015.

7. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 14.706,64 eura ako náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva, a to formou vecného bremena zriadeného podľa zákona č. 66/2009 Z.z.

8. V časti o trovách konania súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), vecne plným procesným úspechom žalobcu.

9. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu podal včas odvolanie žalovaný s návrhom na jeho zmenu tak, že odvolací súd žalobu zamietne a prizná žalovanému plnú náhradu trov konania. Odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/, h/ CSP. Namietal, že súd prvej inštancie nepostupoval podľa ust. § 188 ods. 1 CSP a nevykonal dôkazy na pojednávaní. Zo zápisnice o jedinom pojednávaní vo veci z 30.6.2021, na ktorom bolo zároveň vyhlásené aj meritórne rozhodnutie, vyplýva, že súd neuviedol, ktoré dôkazy vykoná a následne ani žiadne dokazovanie nevykonal. V zápisnici citoval vyjadrenia strán sporu, čo však nemožno považovať za vykonanie dôkazu výsluchom strany podľa § 195 CSP, keďže takýto výsluch nariadený nebol. V dôvodoch rozsudku súd síce uviedol, že vykonal dokazovanie okrem výsluchu strán aj listinnými dôkazmi, takéto dokazovanie však postupom podľa § 204 CSP vykonané nebolo. Súd nevykonal žiaden z listinných dôkazov ani žiaden z predložených znaleckých posudkov (znalecký posudok znalca Ing. Jána Mikláneka č. 128/2015 predložený žalobcom, znalecký posudok znalca Ing. Františka Orsága č. 111/2015 predložený žalovaným, znalecký posudok znalca Ing. Dezidera Scenskeho č. 93/2020 ustanoveného súdom), neprečítal a ani neoboznámil na pojednávaní obsah žaloby a ani obsah listinných dôkazov a ani neuviedol, prečo tieto dôkazy vykonané neboli. Týmto nesprávnym procesným postupom súdu boli žalovanému ako strane sporu odňaté procesné práva byť prítomný pri vykonaní dokazovania a vyjadriť sa k jeho priebehu. Ide o podstatnú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V odôvodnení rozhodnutia síce súd prvej inštancie uvádza, aké skutočnosti mal preukázané z vykonaného dokazovania, avšak žalovaný namietal, že žiadne dokazovanie procesne predpísaným spôsobom súd prvej inštancie nevykonal, keď listinné dôkazy súd prvej inštancie ani neprečítal a ani neoboznámil s ich obsahom. Absencia vykonania dokazovania postupom podľa § 204 CSP je zrejma aj zo zápisnice z jediného pojednávania v danej veci konaného dňa 30.6.2021. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 221/2007 zo dňa 30.1.2008 a sp. zn. 4 Cdo 346/2014 zo dňa 24.6.2015.

10. Žalovaný argumentoval aj porušením práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia, keď vo svojom podaní z 10.7.2020 argumentoval aj tým, že konanie žalobcu - nadobudnutie vlastníctva k pozemku a následné uplatnenie nároku, ktorý je predmetom konania, bolo v rozpore s dobrými mravmi a k uvedeným tvrdeniam predložil dôkazy a označil konkrétne rozhodnutia Ústavného súdu SR, ako aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva sp. zn. 4014/12 z 2.7.2019, s tým, že skutkové okolnosti v týchto veciach sú porovnateľné s prejednanou vecou. Za takejto situácie podľa názoru žalovaného odôvodnenie tejto spornej otázky súdom nemožno považovať za dostatočné. Súd sa nevysporiadal so zásadnými argumentami žalovaného ku konkrétnym okolnostiam kúpy pozemku žalobcom a následnému postupu voči žalovanému. Rovnako nedostatočné je aj odôvodnenie, že rozhodnutia, na ktoré žalovaný poukazoval, sa týkajú nárokov z bezdôvodného obohatenia, a nie nároku na náhradu za zriadenie vecného bremena. Žalovaný bol toho názoru, že pri posudzovaní podobnosti prípadu nie je podstatné, aké právo (aký nárok) je stranou sporu uplatňované, ale rozhodné je, či spôsob, akým oprávnená osoba toto právo uplatňuje, je v rozpore s dobrými mravmi.

11. Ďalej žalovaný namietal, že súd prvej inštancie sa pri odôvodňovaní rozsudku odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe a tento odklon neodôvodnil. Súd riešil ako spornú aj právnu otázku, či náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z. je náhradou jednorázovou, alebo má charakter opakujúceho sa plnenia a v tomto smere uzavrel, že primeranou je len náhrada vo forme opakujúceho sa plnenia, ktoré reálne zohľadní a pokryje obdobie, počas ktorého vlastníak pozemku tento nemohol užívať, čo v prípade jedno rázovej odplaty nie je možné

zabezpečiť a teda rozhodnúť, že výška odplaty je konečná. Tieto závery sú v rozpore so závermi Najvyššieho súdu SR v uznesení sp. zn. 8 Cdo 17/2019 z 30.11.2020, kde dovolací súd zaujal názor, podľa ktorého náhrada za zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2019 Z.z. je jednorázová a patrí tomu, kto bol vlastníkom pozemku ku dňu účinnosti zákona č. 66/2019 Z.z., na ktoré žalovaný poukázal na pojednávaní vo veci dňa 30.6.2021. Žalovaný mal za to, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo 17/2019 z 30.11.2020 predstavuje ustálenú súdnu prax, a keďže súd prvej inštancie sa od nej odklonil, bolo jeho povinnosťou tento odklon náležite odôvodniť.

12. Súd prvej inštancie sa tiež podľa žalovaného nevysporiadal ani so žalovaným vznesenou námietkou premĺčania s poukazom na znenie právnej vety rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 8 Cdo 17/2019. Pokiaľ totiž náhrada patrí vlastníkovi pozemku ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., potom dátumom účinnosti tohto zákona začala vtedajšiemu vlastníkovi pozemku plynúť aj všeobecná trojročná premĺčacia lehota podľa § 101 OZ, ktorá uplynula pred podaním žaloby na súd.

13. Žiadnym spôsobom tiež súd prvej inštancie podľa žalovaného neodstránil rozpory znaleckých posudkov, čím sa dopustil pochybenia pri hodnotení dôkazov vedúceho k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súd sa zmienil len o znaleckom posudku znalca Ing. Dezidera Csenkyho č. 93/2020, ktorý vyhotovil v súdnom konaní ustanovený znalec, ale opomenul vyporiadať sa so závermi znaleckých posudkov Ing. Jána Mikláneka a Ing. Františka Országa, ktoré nevyhodnotil vôbec. Žalovaný už v podanom odpore namietal výrazne odlišné závery obidvoch znaleckých posudkov v dôsledku odlišného určenia obdobia návratnosti investície, a to, že pri určení dĺžky obdobia návratnosti investície znalec Ing. Miklánek nevychádzal z vyhlášky č. 492/2004 Z.z., a rovnako tak túto námietku žalovaný vzniesol aj voči znaleckému posudku znalca Ing. Dezidera Csenkyho. Súd sa obmedzil len na konštatovanie, že „námietky boli znalcom vysvetlené“, majú na mysli znalca Ing. Csenkyho, bez zreteľa na znalecké závery ostatných znalcov, ako aj procesný postup súdu, keď dva dni pred súdom nariadeným pojednávaním dňa 28.6.2021 bolo vyjadrenie znalca vo veci sp. zn. 36Cb/164/2018 zaslané mailom obidvom právnym zástupcom sporových strán a súd nemal vykázané ani doručenie dopĺňujúceho vyjadrenia znalca sporovým stranám.

14. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Námietky žalovaného považoval za právne nedôvodné a vecne neopodstatnené. Žalovaný si musel byť vedomý, že už samotným uznesením č. k. 36Cb/164/2018-30 zo dňa 4.10.2019 bol zámer príslušného súdu pribratím znalca do súdneho konania vykonanie dôkazu v podobe znaleckého posudku č. 93/2020. Žalovaný bol dňa 15.6.2020, rovnako ako žalobca, vyzvaný súdom na vyjadrenie sa k znaleckému posudku č. 93/2020, čo potvrdzuje aj samotné vyjadrenie sa žalovaného z 10.7.2020. Žalovaný sa ďalej vyjadril na pojednávaní dňa 30.6.2021 k dodatočnému vyjadreniu znalca z 28.6.2021 k výhradám žalovaného k znaleckému posudku č. 93/2020. Žalobca mal tiež za to, že procesnoprávne odôvodnenie odvolania nie je postačujúce.

15. Podľa žalobcu súd správne vyhodnotil skutkový stav a logicky stanovil aj právny záver, keď sa právne priklonil k právnej argumentácii žalobcu. Mal za to, že rozhodnutie ESLP zo dňa 2.7.2019, sp. zn. 4014/12 Peter Jarkovský proti Slovenskej republike nie je aplikovateľné v danom súdnom spore z dôvodu, že žalobca nekonal v rozpore s dobrými mravmi pri nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorú využíva žalovaný. Žalobca nepostupoval spôsobom ako pán Jarkovský, t.j. že by účelovo nadobúdala do svojho vlastníctva pozemky, na ktorých stoja stavby žalovaného. Nesúhlasil s tvrdením žalovaného, že jeho konanie je v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 OZ. Poukázal tiež na to, že žalovaný v žiadnom svojom podaní dostatočne nesubstancoval, v čom má spočívať konanie žalobcu v rozpore s dobrými mravmi.

16. Žalobca ďalej uviedol, že súd nie je viazaný žiadnym zo žalovaným citovaných rozhodnutí. Súd sa neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe a svoje rozhodnutie riadne odôvodnil. Žalovaným odkazované obdobné rozhodnutia Najvyššieho súdu SR nemajú ani povahu judikátu (nemajú charakter ustálenej rozhodovacej praxe) a právne záväznými sú len pre konkrétne strany sporu. Vzhľadom na veľké množstvo súdnych rozhodnutí opačného charakteru uvádzaných žalobcom, je podľa žalobcu zrejme, že nemožno ani uvažovať o ustálenej rozhodovacej praxi uvádzanej žalovaným.

17. S tvrdením žalovaného o premlčaní nároku na zaplatenie náhrady za zriadenie vecného bremena žalobca nesúhlasil a mal za to, že žalovaný k tejto skutočnosti neuviedol žiadnu novú právnu argumentáciu, ktorá by vyvrátila záver prijatý súdom.

18. Žalobca mal za to, že zo strany súdu došlo k jednoznačnému vykonaniu dôkazu v podobe pribratia znalca a vypracovania znaleckého posudku Ing. Deziderom Csenkym č. 93/2020, a to uznesením č. k. 36Cb/164/2018-30 zo dňa 4.10.2019. Žalovaný sa k vykonanému dôkazu na príslušnom súde dvakrát vyjadril, a to dňa 10.7.2020 a tiež na pojednávaní dňa 30.6.2021. Žalovaný mal teda znalosť obsahu vykonaného dôkazu v podobe znaleckého posudku č. 93/2020 a rovnako mal priestor na vyjadrenie sa k vykonanému dôkazu. S poukazom na právne závery v uznesení Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 803/2014 z 25.11.2014, je na príslušnom súde, ktoré dôkazy vykoná, a ktoré nie.

19. Žalovaný sa v odvolacej replike pridržiaval podaného odvolania. Doplnil, že tvrdenia žalobcu o nariadení znaleckého dokazovania súdom a doručení znaleckého posudku žalovanému nezbavujú súd povinnosti vykonať tento dôkaz zákonným spôsobom podľa § 204 CSP, teda jeho prečítaním, alebo oznámením jeho obsahu. V tomto prípade neboli splnené podmienky ani pre nevykonanie tohto dôkazu s poukazom na znenie druhej vety § 204 CSP. Až po vykonaní dôkazu je daný priestor na vyjadrenie sa strán sporu k dokazovaniu podľa § 182 CSP. Argumenty žalobcu sa navyše týkajú iba jedného dôkazu znaleckým posudkom, netýkajú sa však ostatných dôkazov, na ktorých súd založil svoje rozhodnutie, keďže ani tieto vykonané neboli. Pre posúdenie danosti tohto odvolacieho dôvodu je právne bezvýznamnou argumentácia žalobcu o právomoci súdu rozhodnúť, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nie, keďže tento odvolací dôvod sa netýka rozsahu dokazovania, ale spôsobu, akým malo byť vykonané.

20. K polemike žalobcu, v ktorej sa pokúšal vyjadriť rozdielnosť svojho postupu od postupu p. Jarkovského v označenom konaní, žalovaný uviedol, že žalobca popiera, aby dôvodom pre kúpu pozemku bolo vytvorenie tlaku na žalovaného pri jeho snahe získať od mesta iné pozemky, ktoré sa mu doposiaľ nepodarilo, ale sám neuviedol žiadny reálny logický dôvod na kúpu sporného zastavaného pozemku.

21. K tvrdeniam žalobcu, že žalovaným označené rozhodnutia Najvyššieho súdu SR ako aj Ústavného súdu SR nemajú charakter ustálenej rozhodovacej praxe, žalovaný uviedol, že zhodné právne závery troch senátov NS SR vo veciach sp. zn. 7Cdo 26/2014, sp. zn. 3Cdo 49/2014, a sp. zn. 8Cdo 17/2014, ako aj zhodný záver Ústavného súdu SR v rozhodnutí sp. zn. ÚS 320/2011 v rovnakej právnej otázke, za situácie, že nie sú známe rozhodnutia iných senátov najvyššieho súdu, ktoré by obsahovali iný názor, možno považovať za ustálenú súdnu prax. Podotkol, že žalobca označil na podporu svojho právneho posúdenia rozhodnutia krajských súdov, ktorým dal väčšiu váhu ako rozhodnutiam Najvyššieho súdu SR.

22. Žalovaný zotrval aj na tvrdení, že súd sa nevysporiadal s rozpornými závermi troch znaleckých posudkov, ktoré mu boli predložené stranami sporu, resp. ktorý sám nariadil. Vo všetkých bola riešená rovnaká odborná otázka a všetky majú rovnakú úroveň odbornosti. Za takejto situácie nemožno správnosť vyriešenia tejto odbornej otázky odvodzovať iba z jedného posudku bez toho, aby sa súd čo len zmienil o tom, prečo neprihliadol na odlišné závery znalcov v ďalších dvoch posudkoch.

23. Žalobca v duplike zotrval na vyjadrení k odvolaniu a dôvodoch v ňom uvedených.

24. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je dôvodné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

25. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na uplatnenú odvoláciu argumentáciu a odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol správne, keď žalobe žalobcu na zaplatenie sumy 14.706,64 eura s príslušenstvom (titulom náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z.) vyhovel dôvodiac, že keďže zo strany žalovaného došlo k obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcu formou vecného bremena zriadeného na základe zákona, založilo to povinnosť žalovaného poskytnúť žalobcovi náhradu spočívajúcu v opakujúcom sa plnení a jej výšku uplatnenú žalobcom posúdil s prihliadnutím na znalecký posudok č. 93/2020 zo dňa 8.6.2020 súdom ustanoveného znalca.

26. Žalovaný v prvom rade namietal postup súdu prvej inštancie, pokiaľ ide o spôsob vykonania dokazovania, resp. nevykonanie dokazovania v súlade so zákonom, pričom túto odvoláciu námietku odvolací súd vyhodnotil ako dôvodnú.

27. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie vykonal vo veci jedno pojednávanie dňa 30.6.2021, na ktorom po otvorení pojednávania predstúpili s prednesom právni zástupcovia strán sporu. Súd prvej inštancie po prednesoch postupoval v zmysle § 181 ods. 2 CSP a uviedol, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré považuje za nesporné a uviedol tiež predbežné právne posúdenie veci, čo korešponduje i so zvukovým záznamom z pojednávania, ktoré si odvolací súd v tejto súvislosti vypočul. Následne súd vyzval strany, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci, po ktorých vyjadreniach súd prvej inštancie uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené a vyhlásil vo veci napadnutý rozsudok.

28. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku (ods. 6) uviedol, že vo veci vykonal dokazovanie výsluchom zástupcov strán, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to predovšetkým s listami vlastníctva, znaleckými posudkami č. 128/2015, 111/2015 a 93/2020, ako i s celým obsahom spisového materiálu. Z ods. 9 a 10 napadnutého rozsudku následne vyplýva, že vykonal dokazovanie listom vlastníctva č. XXXX pre kat. územie X. a znaleckým posudkom č. 93/2020 z 8.6.2020.

29. V zmysle vyššie uvedeného, súd prvej inštancie mal podľa odôvodnenia rozhodnutia vykonať dokazovanie výsluchom zástupcov strán, čo možno predpokladať, že toto bolo uvedené zrejme omylom, keď je nepochybné, že žiadne výsluchy zástupcov strán sporu vykonané neboli a navyše CSP ani takéto dôkazný prostriedok (výsluch zástupcu strany) nepozná. Čo však nemožno opomenúť, s prihliadnutím i na námietku žalovaného v odvolaní o nevykonaní dokazovania na zistenie skutkového stavu, je tá skutočnosť, že hoci z odôvodnenia rozsudku vyplýva vykonanie dokazovania listinami (tam uvedenými), toto dokazovanie zo zápisnice z pojednávania nevyplýva a rovnako tak nevyplýva ani zo zvukového záznamu z pojednávania.

30. Navyše je potrebné upozorniť i na tú nezrovnalosť, že na pojednávaní súd prvej inštancie nevykonala žiadne dokazovanie (vychádzajúc zo zápisnice z pojednávania i zo zvukového záznamu z pojednávania) a v odôvodnení rozhodnutia argumentuje vykonaným dokazovaním listinami.

31. Podľa § 204 CSP dôkaz listinou sa vykoná tak, že súd listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak ide o listinu, ktorej odpis bol strane sporu v priebehu konania doručený a ak listina alebo jej obsah neboli protistranou spochybnené.

32. Dôkaz listinou sa vykoná tak, že súd listinu alebo jej časť prečíta, pričom tento spôsob vykonania dôkazu musí byť zrejmy zo zápisnice o pojednávaní. Oznámenie obsahu listiny sa uskutočňuje v prípade, ak by obsiahlosť údajov zachytených v listine vyžadovala neprimerane dlhý čas na vykonanie dôkazu prečítaním listiny, resp. ak to vo vzťahu k dokazovaným skutočnostiam postačuje. V prípade, ak sú kumulatívne splnené podmienky, a to doručenie odpisu listiny strane v priebehu konania a nespochybnenie listiny alebo jej obsahu protistranou, postačuje odkaz na takúto listinu, avšak vždy musí byť vykonanie dôkazu listinou zaznamenané.

33. Z vyššie uvedeného je zřejmé, že súd prvej inštancie nepostupoval v zmysle citovaného § 204 CSP. Z obsahu zápisnice z pojednávania ani zo zvukového záznamu z pojednávania nevyplýva, že by súd prvej inštancie akékoľvek dôkazy listinami, ktoré použil pre svoj záver, prečítaním ani oznámením ich obsahu vykonal, hoci v odôvodnení rozsudku sa na takéto dôkazy odvoláva a vychádzal z ich obsahu (listy vlastníctva). V tejto súvislosti je potrebné dodať, že oboznámiť prečítaním mal súd prvej inštancie

i znalecké posudky predložené stranami sporu, ktoré sa vzhľadom skutočnosť, že neobsahujú doložku v zmysle § 209 ods. 2 CSP, považujú za listinné dôkazy a tieto boli stranami spochybnené.

34. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom.

35. Uvedený procesný postup súdu prvej inštancie nie je možné považovať za správny a predstavuje porušenie procesných ustanovení s následkom, že strane bolo znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.4.2011 sp. zn. 4 Obo 29/2010, uznesenie Krajského súdu v Trnave z 13.3.2018 sp. zn. 24Co/16/2017, uznesenie Krajského súdu v Prešove z 30.9.2014 sp. zn. 17Co/95/2014).

36. Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení z 13.2.2019 sp. zn. 8 Cdo 50/2018 konštatoval, že pokiaľ súd svoje rozhodnutie založí na výsledkoch dokazovania, ktoré nevykonal, resp. dôkazy, z ktorých pri svojich rozhodnutiach vychádzal, nevykonal v súlade so zákonom, jeho procesný postup bol nesprávny a konanie trpí vadou uvedenou v § 420 písm. f/ CSP.

37. Ako dôvodnú tiež vyhodnotil odvolací súd námietku nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku, a to pokiaľ ide o žalovaným namietaným odklon od ustálenej rozhodovacej praxe. Vzhľadom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Cdo 17/2019 z 30. novembra 2020, otázka finančnej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z. z. (finančná náhrada je jednorazová a nemá charakter opakujúceho sa plnenia) už bola vyriešená v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR (uznesenie z 26. augusta 2019 sp. zn. 2Cdo/194/2019, rozsudok z 24. marca 2015 sp. zn. 7Cdo/26/2014, rozsudok zo 14. apríla 2016 sp. zn. 3Cdo/49/2014) a predstavuje ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

38. Uvedený procesný postup súdu prvej inštancie vo svojom súhrne znemožnil najmä odvolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné právo v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nebolo možné napraviť pred odvolacím súdom. Uvedené je samo o sebe dôvodom na zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie (ako celku), preto sa odvolací súd nezoberal ďalšími námietkami vznesenými v rámci odvolacieho konania, nakoľko by nemohli ovplyvniť rozhodnutie odvolacieho súdu.

39. Odvolací súd preto podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

40. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, postupujúc v súlade s prejednávajúcou zásadou civilného sporového konania (s tým, že rozhodnutie súdu musí byť predvídateľné), na základe riadne vykonaného dokazovania vyhodnotiť dôkazy a posúdiť uplatnený nárok žalobcu. Súd prvej inštancie sa tiež dôsledne vysporiada s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR, pokiaľ ide o priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z. a v prípade, že sa od tejto rozhodovacej praxe mieni odkloniť, je potrebné, aby tento odklon náležite odôvodnil (Čl. 2 ods. 3 CSP).

41. Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie, v intenciách vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, postupovať v súlade s ustanovením § 220 CSP a preskúmateľným spôsobom vyjadriť skutkové zistenia a právne závery, na základe ktorých vec posúdil a rozhodol.

42. Svoj právny záver zdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, vrátane žalobkyne, musí dať odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

43. Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán sporu.

44. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP) a trovách dovolacieho konania.

45. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je prípustné dovolanie.